

Verslag Nieuwjaarsbijeenkomst Gouden Gronden

25 januari 2019

Zaal Balk Zuidhorn

De jaarlijkse Nieuwjaarskennisbijeenkomst van Gouden Gronden was ook dit jaar weer drukbezocht. Ruim 110 geïnteresseerden – zowel uit de akkerbouw als veehouderij – luisterden naar boeiende presentaties. In de pauze en na afloop spraken zij met elkaar over tal van onderwerpen. De algemene teneur: goed dat er steeds meer aandacht voor de bodem komt en goed dat de akkerbouw en de veehouderij hier allebei ruim aanwezig zijn.

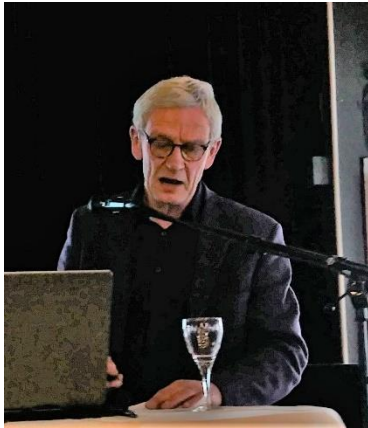
De Kick-off was voor **Douwe Hollenga** (bestuurslid van Waterschap Noorderzijlvest). Hij gaf aan blij te zijn met de goede samenwerking tussen landbouw en waterschap. **Jan Wanink** (projectleider van Gouden Gronden) kondigde kort de op stapel staande uitvoeringsprojecten aan. Het project TRIJNTJE loopt al, daar mogen we binnenkort de eerste resultaten van verwachten. De projecten Weide & Water en Spaarbodem gaan hopelijk vanaf maart lopen. Om mee te doen kun je contact opnemen met de Collectieven en de GrAJK.

Rene Jochems (bodemadviseur) uit Zundert, benadrukte het belang en vooral de waarde van een gezonde bodem. De bodem is de belangrijkste productiefactor van de grondgebonden landbouw. Een slechte bodem leidt tot lagere opbrengsten en tot hogere kosten om de gevolgen van die slechte bodem op te heffen. Te snel wordt nu vaak naar kunstmest en chemie gekeken om problemen op te lossen. Juist het bodemleven, organische stof en beworteling kunnen goed bijdragen. Met zijn opmerking dat een goede bodem ook bijdraagt aan een goede waterhuishouding raakte hij aan de kern van het programma Gouden Gronden. Een gezonde bodem moet ook gevoed worden. Een goede rotatie en de keuze van de juiste gewassen als groenbemester zijn belangrijk. Daarmee sloot hij aan bij het thema van de dag: rassen en gewassen.

Aaldrik Venhuizen (adviseur Akkerbouw) en **Jan Hollander** (adviseur Rundvee) beiden van Agrifirm, gingen in op de veranderingen die op de landbouw afkomen en de invloed die dat heeft op de rassen en gewassen. Ook zij geven aan dat alles begint met een goede bodem; als daaraan wordt voldaan dan kan het huidige bouwplan grotendeels in stand blijven. Wellicht dat het bouwplan van 1:3 naar 1:4 gaat. Mogelijk zal er vaker sprake zijn van samenwerking tussen veehouder en akkerbouwer. Voor de veehouderij zal er meer (kracht)voer uit de regio gaan komen. Er is een ontwikkeling naar kruidenrijk grasland, klaver, granen, veld- en soyabonen. Een belangrijk punt van aandacht is dat “het lekkere eten” goed met het ruwvoer gemengd moet worden om selectief eten te voorkomen. Ze zien tot slot graag in de omgevingsvisie van Groningen opgenomen dat de provincie streeft naar een voedselproducerend landschap.

Na de pauze spreekt **Wridzer Bakker** (akkerbouwer en oud-bestuurslid SPNA) over zijn eigen ervaringen in de omschakeling van traditioneel naar biologisch. Zelf kwam hij tot het inzicht dat we op een steeds

onnatuurlijker manier aan het produceren waren en gewassen steeds kwetsbaarder werden. Gewassen op een gezonde bodem zijn minder gevoelig voor ziekten en beter bestand tegen weersextremen. Hij koos ervoor om te schakelen naar biologische landbouw. Op het eigen bedrijf hebben ze nu een bouwplan met grasklaver, bloemkool, pootaardappel, knolselderij/peen en pompoen/sperzieboon. Het proefbedrijf op de Kollumerwaard kent ook nog stamslabonen en zomertarwe. Een vergelijking tussen de verschillende bedrijfsvormen is lastig. Maar over de afgelopen 3 jaren heeft het conventionele bouwplan op de Kollumerwaard een saldo van € 4100 per ha laten zien en bio € 5600. Bio vergde wel meer arbeidskosten, dat werd gecompenseerd door de veel lagere gewasbeschermingskosten. Met een landbouw die meewerkt met de natuur draag je als landbouw bij aan de

maatschappelijke waarden van biodiversiteit, duurzaamheid en klimaatrobuustheid. Echter iedereen die wil omschakelen moet zich wel goed afvragen hoe het verandertraject er voor hemzelf uit kan zien.

Erik van der Velde (melkveehouder) sluit goed op de vorige spreker aan met zijn slogan: **“het boert makkelijker met de natuur mee dan tegen de natuur in”**. Hij is met zijn 77 ha grote bedrijf in omschakeling naar bio en past het “Pure Graze”- systeem toe. Door zich meer te richten op het voeden van de bodem in plaats van het gewas heeft hij minder kunstmest nodig en krijgt hij een beter bodemleven. Door een kruidenrijk grasland heeft hij een hogere opbrengst, krijgt het vee meer mineralen en wordt de bodem dieper doorworteld. In het mengsel dat hij nu gebruikt zitten onder andere timothee, cichorei, wilde peen, duizendblad en wondklaver. Maar de praktijk is soms ook wel weerbarstig. Vorig jaar bijvoorbeeld

overwoekerde de paarse dovenetel alles. Dat weerhoudt hem echter niet om door te blijven pionieren. Klimop, zijn nieuwste uitdaging, kan niet alleen een mooie haag opleveren maar is ook gezond voor jongvee (ontworming) en bodem. Hij concludeert dat hij geleidelijk aan het proces wel steeds beter in de vingers krijgt en dat hij steeds meer begrijpt hoe hij met een goed bodembeheer een stevige basis kan leggen onder zijn bedrijfsvoering. Dat is voor hem de stip op de horizon.

De dag wordt afgesloten door **Freek Nieuwenhuis** (lid van de stuurgroep Gouden Gronden en bestuurder van Collectief Groningen West). Hij kijkt terug op een waardevolle middag waarin veel kennis over tafel is gegaan. Hij constateert dat een goed bodembeheer voor een deel nog pionieren is en dat er best behoefte is aan het op nog grotere schaal delen van kennis. Hij oppert om binnen het programma Gouden Gronden in navolging van vorig jaar, meer cursussen aan te bieden. Ook via bedrijfsbezoeken – bijvoorbeeld bij Wridzer of Erik – kan veel waardevolle informatie worden uitgewisseld. Freek bedankt tot slot alle sprekers en nodigt iedereen uit om deel te nemen aan de nieuwjaarsborrel.

Bjartur Swart
28 januari 2019